

**АБЫЛАЙ ХАН АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР
ЖӘНЕ ӘЛЕМ ТІЛДЕРІ УНИВЕРСИТЕТІ**

БЕКІТІЛГЕН:

Оқу-ісі жөніндегі проректор
п.ғ.к. профессор Байсултанова К.Ч.

« 84 » « 06 » 2026 ЖЫЛ

БАҒДАРЛАМА

«6B04101 – Халықаралық бизнес» білім беру бағдарламасы бойынша
қабылдау емтиханының бағдарламасы

АЛМАТЫ 2026

«6B04101 – Халықаралық бизнес» білім беру бағдарламасы бойынша қабылдау емтиханының бағдарламасы

1. Жалпы ережелер

Осы бағдарлама «6B04101 – Халықаралық бизнес» білім беру бағдарламасына түсуші талапкерлерге арналған қабылдау сұхбаттасу (емтихан) тәртібін айқындайды.

1. Қатысуға төмендегілер жіберіледі:

- техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының (колледждердің) түлектері;
- шетел азаматтары;
- әскери қызметтен өткен тұлғалар.

2. Бұл рәсімнің мақсаты – талапкерлердің дайындық деңгейін, уәжін және кәсіби бағдарын объективті бағалау.

3. Бағалау бірыңғай шкала мен критерийлер негізінде жүргізіледі.

2. Қабылдау емтиханының мақсаттары мен міндеттері

Мақсаты: талапкердің «Халықаралық бизнес» білім беру бағдарламасы бойынша оқуға дайындығын анықтау.

Міндеттері:

- экономика және бизнес саласындағы базалық білім деңгейін бағалау;
- аналитикалық және логикалық қабілеттерді анықтау;
- білім беру бағдарламасын таңдаудағы уәжді анықтау;
- коммуникативтік дағдылар мен кәсіби бағыттылықты бағалау;
- халықаралық академиялық ортада оқуға қабілеттілігін анықтау.

3. Өткізу формасы

1. Қабылдау емтиханы жеке әңгімелесу түрінде өткізіледі.
2. Сұхбаттасудың ұзақтығы 20 минутқа дейін.
3. Әңгімелесу қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде өткізілуі мүмкін.

4. Қабылдау емтиханының мазмұны

Сұхбаттасу келесі бағыттар бойынша сұрақтарды қамтиды:

- экономика және қаржы негіздері;
- кәсіпкерлік және бизнес негіздері;
- халықаралық экономика және сауда;
- жеке қаржылық сауаттылық;
- талапкердің уәжі және мансаптық мақсаттары;
- қазіргі экономикалық үдерістерді түсіну.

5. Әңгімелесуді өткізу тәртібі

Сұхбаттасу қабылдау немесе емтихан комиссиясымен өткізіледі:

- шетел азаматтары үшін арнайы қарастырылады.

– Сұхбаттасу университет ректорының бұйрығымен бекітілген қабылдау (немесе емтихан) комиссиясымен өткізіледі.

– Сұхбаттасу тілі: қазақ, орыс немесе ағылшын (қажет болған жағдайда – талапкердің таңдауымен).

– Әрбір талапкерге комиссия мүшелерінің сұрақтарына бағдарламаға сәйкес жауап беру мүмкіндігі беріледі.

– Сұхбаттасу ұзақтығы – 20 минутқа дейін.

– Сұхбаттасу барысында талапкердің «Халықаралық бизнес» білім беру бағдарламасына оқуға уәжі, жалпы дайындық деңгейі, коммуникативтік дағдылары, ойды

логикалық және жүйелі жеткізе білу қабілеті, сондай-ақ халықаралық экономика, жаһандық бизнес-үдерістер және трансұлттық компаниялар қызметіне қызығушылығы бағаланады.

Нәтижелер комиссия отырысының хаттамасымен рәсімделіп, талапкерлерге белгіленген тәртіппен хабарланады.

Сұхбаттасу келесі кезеңдерден тұрады:

- талапкерді сәйкестендіру және рәсіммен таныстыру;
 - білім беру бағдарламасы бейіні бойынша базалық білімді тексеру (теориялық сұрақтарға жауап беру);
 - практикалық және аналитикалық қабілеттерді бағалау (жағдайлық немесе практикалық тапсырмалар);
 - оқу тілі бойынша білім деңгейін бағалау (қажет болған жағдайда – шетел азаматтары үшін);
 - уәж бен кәсіби бағыттылықты анықтау.
- Сұхбаттасу ұзақтығы әрбір талапкерге 20 минутқа дейін.

6. Бағалау критерийлері

Сұхбаттасу барысында келесі критерийлер бағаланады:

- пәндік сала бойынша білім (экономика, бизнес, қаржы);
- жауаптардың логикалығы және дәлелділігі;
- «Халықаралық бизнес» кәсіби саласын түсіну;
- коммуникативтік дағдылар;
- мамандық таңдаудағы уәж бен саналы шешім;
- талдау және практикалық ойлау қабілеті.

7. Бағалау шкаласы

Сұхбаттасу нәтижелері келесі шкала бойынша бағаланады

- 90–100 балл — өте жақсы (жоғары дайындық деңгейі);
- 75–89 балл — жақсы (жеткілікті деңгей);
- 50–74 балл — қанағаттанарлық (базалық деңгей);
- 0–49 балл — қанағаттанарлықсыз (қабылдауға ұсынылмайды).

8. Сұрақтар базасы

Сұрақтар базасы «6B04101 – Халықаралық бизнес» білім беру бағдарламасына түсуші шетел азаматтары үшін жеке түрде қалыптастырылады.

9. Қабылдау және оқуға қабылдау

1. Оқуға қабылдау конкурс негізінде жүзеге асырылады.
2. Ең төменгі өту балын қабылдау комиссиясы белгілейді (кемінде 50 балл).
3. Балл тең болған жағдайда басымдық беріледі:
 - жоғары уәжі бар тұлғаларға;
 - бейіндік білімі бар талапкерлерге;
 - практикалық жұмыс тәжірибесі бар тұлғаларға.
4. Қорытынды тізімдер ректор бұйрығымен бекітіледі.

**Қазақ бөліміне түсуші талапкерлерге арналған әңгімелесу сұрақтары:
қысқартылған оқу түрі бойынша ұқсас білім беру бағдарламаларына түсетін
ТЖББ ұйымдарының түлектері.**

1. Колледжде қандай мамандық бойынша білім алдыңыз? Бұл білімдеріңіз «Халықаралық бизнес» білім беру бағдарламасын меңгеруге қалай көмектеседі және неге толыққанды жұмысқа орналасудың орнына жоғары оқу орнында оқуды жалғастыруды таңдадыңыз?

2. Алдағы 5–10 жылда өзіңіздің мансаптық жолыңызды қалай елестетесіз? Халықаралық немесе отандық компанияның қай бөлімінде (қаржы, талдау, сыртқы экономикалық қызмет) жұмыс істегіңіз келеді және неліктен?

3. Кәсіпорынның кірісі, түсімі және таза пайдасы ұғымдарының айырмашылығын қалай түсінесіз? Сондай-ақ бизнестің табыстылығын күрт төмендетуі мүмкін негізгі шығыс баптары қандай?

4. Инфляция және ұлттық валютаның девальвациясы дегеніміз не? Бұл үдерістер экспортпен немесе импортпен айналысатын компаниялардың қаржылық нәтижелеріне қалай әсер етеді?

5. Егер кәсіпорынға қызмет аясын кеңейту үшін қосымша қаражат қажет болса, қаржыландырудың қандай нарықтық көздерін (несие алу, акциялар немесе облигациялар шығару, инвесторларды тарту) ең тиімді деп санайсыз және неліктен?

6. Басшыға немесе сыртқы инвесторға бухгалтерлік және қаржылық есептілік не үшін қажет? Компанияның банкротқа ұшырауының алдын алуда бухгалтерлік есеп қандай рөл атқарады?

7. Амортизацияның экономикалық мәнін түсіндіріңіз: неліктен компаниялар жабдықтардың (өндірістік станоктар, автокөліктер, IT-инфрақұрылым) құнын шығысқа бірден есептен шығармай, оны кезең-кезеңімен есептен шығарады?

8. Бәсекелестік нарықта тауардың немесе қызметтің нарықтық бағасы қандай факторларға байланысты қалыптасады? Мемлекет қандай жағдайларда баға белгілеу үдерісіне араласуға құқылы?

9. Жеке кәсіпкер (ЖК) мен жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің (ЖШС) негізгі құқықтық және қаржылық айырмашылықтары қандай? Ірі серіктестерді тарту үшін қай ұйымдық-құқықтық нысанды таңдар едіңіз және неліктен?

10. Мемлекеттік бюджетті қалыптастыратын негізгі салықтарды атаңыз (мысалы, корпоративтік табыс салығы, қосылған құн салығы, жеке табыс салығы). Бизнес үшін тікелей және жанама салықтардың айырмашылығы неде?

11. Қазақстанның негізгі өңірлерін атап, олардың экономикалық ерекшеліктеріне сипаттама беріңіз (мысалы, өнеркәсіп пен жер қойнауын пайдалану есебінен донор өңірлер және аграрлық немесе логистикалық бағыттағы өңірлер).

12. Табиғи ресурстардың өндіріс факторы ретіндегі мәнін түсіндіріңіз: мұнай мен газ сияқты шикізат қорларының мол болуы ел экономикасының басқа салаларының дамуына қалай әсер етуі мүмкін?

13. Қауіпті табиғи құбылыстар мен жаһандық климаттық өзгерістердің логистикалық тізбектерге, инфрақұрылымға, сақтандыру секторына және халықаралық бизнестің операциялық қызметіне әсерін түсіндіріңіз.

14. Адамзат қазіргі таңда қандай негізгі жаһандық экономикалық сын-қатерлерге (мысалы, сауда соғыстары, азық-түлік дағдарысы, энергетикалық ауысу) тап болып отыр? Жергілікті бизнес оларға қалай бейімделе алады?

15. «Құрылымдық жұмыссыздық» ұғымын қалай түсінесіз? Экономиканы цифрландыру (автоматтандыру, жасанды интеллект, маркетплейстер) бір мезгілде кейбір мамандықтардың жойылып, жаңа мамандықтарға сұраныстың пайда болуына қалай әсер етеді?

16. Сұраныс пен ұсыныс дегеніміз не? Осы факторлардың біреуінің өзгеруі нарықтағы тауар бағасына қалай әсер етеді?

17. Экономиканың дамуындағы банк жүйесінің рөлі қандай және банктер халық пен бизнеске қандай негізгі қызметтер көрсетеді?

18. Инвестиция дегеніміз не? Оның негізгі түрлері қандай және инвестициялық белсенділік экономикалық өсім үшін неліктен маңызды?

19. Халықаралық сауда дегеніміз не және елдер әлемдік нарыққа қатысу арқылы қандай артықшылықтарға ие болады?

20. «Кәсіпорынның бәсекеге қабілеттілігі» ұғымын қалай түсінесіз? Компанияның ішкі және сыртқы нарықтарда табысты жұмыс істеуіне қандай факторлар ықпал етеді?

21. Мемлекеттік бюджет дегеніміз не? Оның кірістері қандай негізгі көздерден қалыптасады және шығыстары қандай мақсаттарға бағытталады?

22. Қазіргі экономикада ақшаның қандай қызметтері бар және ұлттық валютаның тұрақтылығы бизнес пен халық үшін неліктен маңызды?

23. Кәсіпкерлік дегеніміз не? Табысты кәсіпкер қандай жеке және кәсіби қасиеттерге ие болуы тиіс?

24. Цифрлық технологиялар, электрондық коммерция және жасанды интеллект халықаралық бизнесті қалай өзгертуде және олар компанияларға қандай жаңа мүмкіндіктер береді?

25. Неліктен шет тілдерін, экономика негіздерін және мәдениетаралық коммуникацияны білу халықаралық бизнес саласының маманы үшін маңызды артықшылық болып табылады?

ХҚҚЖБ факультетінің Деканы

«Халықаралық бизнес»
кафедрасының меңгерушісі

Кұдайбергенов Н.А

Мынжанова Г.Т.

**Қазақ бөліміне оқуға түсетін талапкерлерге арналған қабылдау сұрақтары
(Шетел азаматтары мен Қарулы Күштер қатарынан босатылған тұлғалар үшін)**

1. Әскердегі қызметін аяқтағаннан кейін немесе басқа елге қоныс аударғаннан кейін неге оқуыңызды жалғастыруды шештіңіз?

2. Неліктен дәл «Халықаралық бизнес» білім беру бағдарламасын таңдадыңыз және алдағы 5–10 жылда өзіңізді қандай маман ретінде елестетесіз?

3. Сіздің ойыңызша, халықаралық компанияда табысты мансап құру немесе шетелде өз кәсібін ашу үшін адам қандай жеке қасиеттер мен кәсіби дағдыларға ие болуы керек?

4. Жеке немесе отбасылық бюджетіңізді қалай жоспарлайсыз? Табысыңыз шығысыңыздан артық болуы үшін қандай қағидаларды ұстанасыз және қарызға батпаудың қандай жолдарын қолданасыз?

5. Егер қолыңызда бос қаражат пайда болса, оны инфляциядан қорғап, көбейту үшін қандай құралдарға (депозиттерге, жылжымайтын мүлікке, алтынға немесе жеке бизнеске) инвестиция салар едіңіз?

6. Егер шағын бизнес (мысалы, кофехана, автосервис немесе логистикалық компания) ашуды шешсеңіз, қандай ұйымдық-құқықтық нысанды таңдар едіңіз – жеке кәсіпкерді (ЖК) ме, әлде жауапкершілігі шектеулі серіктестікті (ЖШС) ме? Алғашқы қандай шығындар мен тәуекелдерге тап болар едіңіз?

7. Күнделікті өмірде көптеген адамдар банк қызметтерін пайдаланып, несие алады. Сіздің ойыңызша, несие алудың қарапайым адам үшін негізгі пайдасы неде және келісімшартқа қол қоймас бұрын қандай тәуекелдерді ескеру қажет?
8. Қарапайым азаматқа немесе бизнеске сақтандырудың (автокөлік, медициналық, мүлктік) қандай қажеттілігі бар? Өміріңізде сақтандыру нақты көмек көрсеткен жағдайлар болды ма?
9. Сіздің пікіріңізше, адамның еңбекақысының әділ мөлшері қандай факторларға байланысты? Неліктен еңбек нарығында әртүрлі мамандық пен тәжірибеге ие мамандардың жалақысы әртүрлі болады?
10. Заманауи технологиялар (мобильді банкинг, маркетплейстер, онлайн сатып алу қызметтері) сіздің тұтынушылық әдеттеріңізді қалай өзгертті және олар уақыт пен қаражатты үнемдеуге қалай көмектеседі?
11. Азамат ретінде қандай салық түрлерін (мысалы, жеке табыс салығы, көлік салығы немесе мүлік салығы) төлейсіз және бұл қаражаттың қандай мемлекеттік қажеттіліктерге жұмсалатынын қалай түсінесіз?
12. Қазақстанның негізгі өңірлерін атап, олардың экономикалық ерекшеліктеріне сипаттама беріңіз. Мысалы, қай өңірлерде өнеркәсіп пен табиғи ресурстарды өндіру жақсы дамыған, ал қай өңірлер ауыл шаруашылығымен ерекшеленеді?
13. Қауіпті табиғи құбылыстар мен климаттық өзгерістердің (мысалы, су тасқыны, құрғақшылық, аптап ыстық) қоғамның күнделікті өміріне, инфрақұрылымға және ел экономикасына әсерін түсіндіріңіз.
14. Қазіргі таңда адамзат қандай негізгі жаһандық мәселелерге (мысалы, таза ауыз судың тапшылығы, азық-түлік бағасының өсуі, энергия ресурстарының жетіспеушілігі) тап болып отыр және оларды шешудің қандай жолдары бар?
15. Инфляция және «жұмыссыздық» ұғымдарын қалай түсінесіз? Бұл екі құбылыс бір-бірімен қалай байланысты және қарапайым отбасының әл-ауқатына қалай әсер етеді?
16. Нарықтық экономика дегеніміз не және ол тұтынушылар мен кәсіпкерлерге қандай артықшылықтар береді?
17. Сұраныс пен ұсыныс дегеніміз не және олар тауарлар мен қызметтердің бағасына қалай әсер етеді?
18. Қазіргі экономикада ақшаның негізгі қызметтері қандай және қаржылық сауаттылықты сақтау неліктен маңызды?
19. Кәсіпкерлік дегеніміз не және жеке кәсіпті ашу үшін қандай негізгі кезеңдерден өту қажет?
20. Неліктен инвестициялар ел экономикасының дамуы мен халықтың өмір сүру деңгейін арттырудың маңызды факторы болып саналады?
21. Халықаралық сауда мемлекеттердің дамуына қандай рөл атқарады және ол өндірушілер мен тұтынушыларға қандай артықшылықтар береді?
22. Неліктен шет тілдерін білу және мәдениетаралық қарым-қатынас дағдылары халықаралық бизнес саласының маманы үшін маңызды артықшылық болып табылады?
23. Цифрландыру мен жасанды интеллект қазіргі еңбек нарығы мен компаниялардың қызметіне қалай әсер етуде?
24. Қазақстанның қандай табиғи ресурстары ең үлкен экономикалық маңызға ие және олар елдің дамуына қалай ықпал етеді?
25. «Тұрақты даму» ұғымын қалай түсінесіз және неге қазіргі таңда экономикалық өсуді, әлеуметтік әл-ауқатты және қоршаған ортаны қорғауды үйлестіру маңызды?

ХҚҚЖБ факультетінің Деканы

«Халықаралық бизнес»
кафедрасының меңгерушісі

Құдайбергенов Н.А.

Мынжанова Г.Т.